

Мекемедегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ТАЛДАУ

«Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы» мемлекеттік мекемесінің тапсырмасын орындау мақсатында Қазақстан Республикасы Агенттік Департаменті 2020 жылғы 27 шілдедегі Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «Мамандандырылған балалар үйі» мемлекеттік коммуналдық мекемесі директорының 2019 жылғы 04 сәуірдегі «Мекемедегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл үшін жауапкершілікті жүктеу туралы» № 161-н бұйрығына сәйкес, мүмкін болатын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне, яғни сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің пайда болуы және сыбайлас жемқорлық жағдайларының туындаулары бойынша талдау жүргізілді.

Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «Мамандандырылған балалар үйі» мемлекеттік коммуналдық мекемесі қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып, сыбайлас жемқорлық тәуекелдері келесі жағдайларда кездесуі мүмкін:

• **мемлекеттік сатып алу процедурасын жүзеге асыру, оның ішінде:**

- 1) ақшалай сыйақы үшін үшінші тұлғалардың жабық ақпаратты (бағаларды, клиенттік базаны, қолданыстағы келісімшарттың шарттарына, ақпараттық жүйеге рұқсатсыз қол жеткізуді) ұсынуы;
- 2) мекеменің материалдық ресурстарын жеке пайда немесе байыту үшін пайдалану.

Құжаттарды дайындау кезіндегі тәуекелдер алынып тасталмайды, атап айтқанда:

- 1) аймақтарға заңға сәйкес қосымша талаптарды (қарастырылмаған) енгізу;
- 2) жеткізушіні анықтау шарттарының, келісімшарттың (келісімнің) орындалу шарттарының, сатып алу объектісін қабылдау шарттарының, кепілдік шарттарының анық еместігі (түсініксіздігі, анық еместігі) және сәйкес келмеуі;
- 3) тұтынушылардың шеңбері мен орналасуын, тұтыну көлемін анықтау.

Ақпараттық:

- хабарламалар мен құжаттаманы жариялау мерзімдерін бұзу;
- құжаттардың толық емес жиынтығын орналастыру;
- құжаттамада қажетті ақпараттың болмауы.

Өтінімдерді қабылдау және беру кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері:

- 1) мемлекеттік сатып алу процедурасына қатысы жоқ жеткізушімен тікелей байланыстар мен келіссөздер;
- 2) сатып алу туралы толық емес немесе әртүрлі ақпарат беру, сатып алу құжаттамасына сілтемелермен нақтылауды ауыстыру;
- 3) дискриминациялық түсініктемелер немесе құжаттамаға өзгерістер енгізу;
- 4) жеткізушілердің құжаттарымен және ұсыныстарымен, оның ішінде кешіктірілген ұсыныстарды қабылдаумен айла-шарғы жасау;

- **балалар үйінде тұратын балаларды асырап алу жөніндегі іс-шараларды өткізу кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері болуы мүмкін, оның ішінде:**

- 1) бала асырап алуға үміткерлерге, асырап алуға құқығы бар баланың келуі туралы ақпарат үшін сыйақы беру;
- 2) үшінші тұлғалардың құпия болып табылатын балаларды асырап алу туралы мәліметтері болған кезде, белгілі бір сыйақыға ақпараттарды жария ету.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою үшін мыналарды қамтамасыз ету қажет:

- сатып алу рәсімдері мен баланы патронаттық отбасына беруге дайындық шараларын құқықтық қамтамасыз ету дәрежесі;

- шенеуніктерді мемлекеттік сатып алудың ішкі ережелерімен қамтамасыз ету деңгейі.

Неліктен бірінші сатыда мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде нақты қажеттіліктер анықталады, кез-келген мүддеге қажеттіліктің қалыптасуы мен негізделуі алынып тасталады.

Жұмыстарды мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде мекеме Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы No 434-V «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңында, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы № 648 бұйрығымен бекітілген «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру ережесінде» көрсетілген нормаларды басшылыққа алады.

Тауарлар мен қызметтерді сатып алуды жүзеге асыру кезінде ол Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 30 маусымдағы No 412 бұйрығымен бекітілген баланың құқықтарын қорғау жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын ұйымдардың тауарлары мен қызметтерін сатып алу ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады ».

Дәрі-дәрмектер мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды сатып алу Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 30 қазандағы No 1729 қаулысымен бекітілген «Дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды, фармацевтикалық қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру және жүргізу ережелеріне» сәйкес жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдау мекеменің мемлекеттік сатып алу саласындағы заңнаманың талаптарын сақтайтынын және аудит жүргізу кезінде уәкілетті мемлекеттік органдардың тұрақты бақылауында екенін көрсетті.

Бала асырап алу жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру кезінде қазіргі кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері барынша азайтылған, келушілер баламен танысуға жолдамамен келгенде ғана, қарым-қатынас туындайды.

Мекеменің жауапты қызметкері сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бақылау жүргізеді, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша нұсқаулықтар өткізеді, сонымен қатар дәріс материалдарын ұсынады.

Заңгер
О.А.Ионова